

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI

PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY

I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ

W SOPOCIE

NA LATA 2012-2014

ZA 2012 ROK

MARZEC 2013

WPROWADZENIE

Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Sopocie na lata 2012-2014 opracowany został w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 r.

Niniejsza ustawa weszła w życie z dniem 1 stycznia 2012 roku, powodując zmiany organizacyjne.

Zapisy przytoczonej wyżej ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje w Sopocie Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej (MOPS). Jest on jednostką organizacyjną Miasta Sopotu utworzoną przez Radę Miasta Sopotu, finansowaną w formie jednostki budżetowej i nie posiadającą osobowości prawnej. MOPS działa w granicach administracyjnych Miasta Sopotu, a nadzór sprawuje Prezydent Miasta Sopotu.

Program uwzględnia lokalne uwarunkowania i nakreśla kierunki działań w perspektywie trzyletniej. Nadrzędnym ich celem jest wspieranie rodziny w jej opiekuńczo wychowawczej roli względem dzieci oraz zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej tj. odpowiedniej liczby miejsc w rodzinnych i instytucjonalnych formach opieki zastępczej oraz odpowiednich środków finansowych.

WSPIERANIE RODZINY

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie wypełniał zadania gminy w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 09.06.2011 r., realizując zadania wynikające z ww. programu.

Wsparcie dziecka i rodziny w środowisku opiera się na prowadzonej z rodziną pracy socjalnej, w którą wplatane są inne wzmacniające i wspierające formy pomocy. Pracownik socjalny w Sopocie korzystał w pracy z takich instrumentów jak: poradnictwo specjalistyczne, grupy wsparcia, praca asystenta rodziny w środowisku, zapewnienie opieki dzieciom w placówce wsparcia dziennego, aktywizacja społeczno – zawodowa w Centrum Integracji Społecznej, zespoły interdyscyplinarne, monitoring środowisk wielodysfunkcyjnych w godzinach popołudniowych.

Zrealizowane zadania w zakresie wspierania rodziny:

1. Praca z rodzinami naturalnymi prowadzona przez pracowników socjalnych MOPS Sopot oraz praca z rodzinami niewydolnymi w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego – prowadzenie pogłębionej pracy socjalnej oraz wsparcia w formie świadczeń zgodnie z ustawą o pomocy społecznej.

Objęto wsparciem asystentów rodziny niewydolne wychowawczo. Do zadań asystentów rodziny należy m.in.: udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, pomoc w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych i wychowawczych, wspieranie w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej, podejmowanie działań w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin. Na jednego asystenta w Sopocie przypada około 10 rodzin.

W roku 2012 objęto asystentem rodziny 27 rodzin.

Pozyskanie środków zewnętrznych z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w kwocie 52 500 zł na realizację zadań ustawowych – uzyskano środki na wynagrodzenie 3 asystentów rodziny w jednej edycji konkursu w 2012 roku.

2. Systemowa pomoc rodzinie dzięki wsparciu działającego na terenie gminy ogniska wychowawczego prowadzonego przez Stowarzyszenie Sopocki Dom, wyłonionego w otwartym konkursie ofert ogłoszonym przez Prezydenta Miasta Sopotu. Współpraca i nadzór nad działaniem ogniska wychowawczego, do którego skierowano 30 dzieci.
3. Prowadzenie poradnictwa dla rodzin: w tym specjalistycznego psychologicznego, prawnego oraz mediacji.
4. Stowarzyszenie „Po_moc” realizowało zadanie z dotacji Gminy Miasta Sopotu na kwotę 18 000 zł, w ramach którego monitorowano wytypowane środowiska w godzinach wieczornych i w soboty, tj. w czasie, kiedy pracownicy socjalni nie pracują. Podczas dokonywanych wyjazdów pracownicy grup monitorująco-diagnostycznych sprawdzali jak rodzina funkcjonuje w godzinach poza pracą instytucji (czy dzieci mają zabezpieczoną prawidłową opiekę, czy opiekunowie nie nadużywają alkoholu itd.). Podczas 130 wejść grupy odwiedzono 79 rodzin. Zgłoszenia pochodziły od pracowników socjalnych (48 rodzin), kuratorów sądowych (28 rodzin) i pedagogów szkolnych (3 rodziny).
5. W 2012 roku do systemu pomocy wprowadzono pracę podwórkową (streetworker) skierowaną do dzieci i młodzieży zagrożonej patologiami i niedostosowaniem społecznym na terenie Sopotu. Streetworker wszedł w środowisko dzieci i młodzieży budując trwałą i pozytywną relację opartą na zaufaniu. Organizował czas wolny poprzez zajęcia o charakterze sportowym, kulturalnym i zręcznościowym. Pracował nad tworzeniem nieformalnych, pozytywnych grup, w których kreują się naturalni liderzy gotowi do współpracy ze streetworkerem. Celem działań streetworkera było m.in. poznanie przez dzieci powszechnie obowiązujących norm i zasad społecznych oraz ograniczenie do minimum kontaktu ze środowiskiem kryminogennym.
6. Organizacja ferii zimowych i wypoczynku letniego dla wytypowanych przez pracowników socjalnych dzieci z rodzin wielodysfunkcyjnych (w roku 2011 z ferii zimowych skorzystało 19 dzieci z 10 rodzin, w roku 2012 z ferii zimowych skorzystało 24 dzieci z 15 rodzin, z wypoczynku letniego 21 dzieci z 19 rodzin).
7. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej dokonał diagnozy potrzeb w zakresie otoczenia opieką przez rodzinę wspierającą. Planuje się pozyskanie rodzin wspierających w 2013 roku.

Wskaźniki badane w procesie ewaluacji programu:

1. Liczba zatrudnionych asystentów rodziny: 3.
2. Liczba rodzin objęta wsparciem asystenta rodziny, liczba dzieci w tych rodzinach: 27 rodzin ogółem / 65 dzieci.
3. Liczba przeprowadzonych szkoleń dla kandydatów na rodziny wspierające : 0.
4. Liczba zawartych umów na utworzenie rodzin wspierających: 0.
5. Liczba dzieci, które powróciły do środowiska z pieczy zastępczej: 1.
6. Liczba placówek wsparcia dziennego: 1.
7. Liczba dzieci, które miały zapewnioną opiekę w placówce wsparcia dziennego: 30.
8. Liczba osób, które brały udział w grupach wsparcia, zajęciach szkoły dla rodziców: 5 rodzin / 9 dzieci.
9. Rodzaj i ilość prowadzonych projektów socjalnych, w ramach których realizowane były działania opisane w niniejszym programie: 1.

ROZWÓJ PIECZY ZASTĘPCZEJ

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sopocie pełniący rolę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej i wypełniał zadania powiatu w oparciu o przepisy ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 09.06.2011 roku, realizując zadania wynikające z ww. programu.

Zrealizowane zadania rodzinnej pieczy zastępczej:

1. Zrealizowanie wszystkich postanowień sądu dot. zapewnienia dzieciom miejsca w pieczy zastępczej, zarówno w rodzinach zastępczych (10 dzieci w Sopocie i poza Sopotem), jak i placówce opiekuńczo- wychowawczej (9 dzieci sopockich).
2. Osiągnięto zaplanowany limit rodzin zastępczych zawodowych: 11.
3. Zapewnienie zawodowym rodzinom zastępczym wynagrodzenia adekwatnego do pełnionej funkcji i stażu; wynagrodzenie wyższe niż określone minimum ustawowe:
 - pogotowie rodzinne – 2 964,60 zł,
 - rodzina zastępcza specjalistyczna oraz poprzednio wielodzietna – 2 635,00 zł,
 - rodzina o stażu krótszym niż rok – 2 306,00 zł i 2 141,00 zł.
4. Zapewnienie środków finansowych rodzinie pomocowej, która opiekowała się powierzonym dzieckiem, w czasie uzasadnionej nieobecności rodziny powierzającej dziecko.
5. Zatrudnienie wymaganej, zgodnie z ustawą liczby koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (2 osoby).
6. Przyznawanie świadczeń na miesięczne utrzymanie dziecka w rodzinie zastępczej, zgodnie z ustawą:

- z 660 zł (rodziny spokrewnione) skorzystało 40 rodzin / 46 dzieci,
 - z 1 000 zł (rodziny zawodowe i niezawodowe) skorzystało 19 rodzin / 38 dzieci.
7. Zapewnienie zgodnie z ustawą środków na pokrycie kosztów związanych z remontem, lokalem oraz umożliwienie dofinansowania do wypoczynku poza miejscem zamieszkania dziecka w wieku od 6 do 18 roku życia:
- do remontu przyznano dofinansowanie 8 rodzinom zastępczym zawodowym,
 - do wydatków związanych z lokalem przyznano dofinansowanie 18 rodzinom zastępczym niezawodowym i zawodowym,
 - z dofinansowania do wypoczynku letniego skorzystało 39 dzieci (z terenu i spoza Sopotu).
8. Przyznanie świadczeń na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka (jednorazowo), z którego skorzystało 9 rodzin na 15 dzieci.
9. Pokrycie wydatków związanych z wystąpieniem zdarzeń losowych lub innych zdarzeń mających wpływ na jakość sprawowanej opieki, z których skorzystały 2 rodziny.
10. Zapewnienie rodzinom zastępczym szkoleń mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji: szkolenie 9 rodzin zastępczych spokrewnionych i niezawodowych (już funkcjonujących, które nie przeszły wcześniej szkolenia, ustanowione przez sąd, bez opinii DPZ) oraz szkolenie tematyczne pt. „Rozwój psychoseksualny dzieci” – 24 osoby z rodzin zastępczych (spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych.)
11. Zapewnienie pomocy i wsparcia rodzinom zastępczym, w szczególności w ramach grup wsparcia – odbyło się 20 spotkań dla 5 osób oraz zatrudnienia 1 rodziny pomocowej (dla 1 rodziny i 1 dziecka).
12. Prowadzenie poradnictwa dla rodzin zastępczych z:
- poradnictwa pedagogicznego skorzystało 69 osób z 343 porad,
 - poradnictwa rodzinnego skorzystało 21 osób z 58 porad,
 - poradnictwa prawnego skorzystało 13 osób z 22 porad,
 - poradnictwa psychologicznego skorzystały 93 osoby z 92 porad.
13. Przygotowanie we współpracy z asystentem rodziny oraz rodziną zastępczą planów pomocy dla 62 dzieci.

14. Umożliwienie rodzinom zastępczym wzajemnych kontaktów poprzez organizowanie szkoleń, grup wsparcia, jak również zorganizowanie obchodów rodzicielstwa zastępczego z okazji corocznego święta.
15. Dokonano dwukrotnie okresowej oceny sytuacji 62 dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej (ocena przekazana do właściwego sądu).
16. Zgłaszanie do ośrodka adopcyjnego informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną – 17 dzieci.
17. Pozyskanie środków zewnętrznych na realizację ustawowych zadań z Ministerstwa Polityki i Pracy Społecznej za pośrednictwem Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego – uzyskano dofinansowanie wydatków bieżących powiatu na wynagrodzenia rodzin zastępczych zawodowych, dofinansowanie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w rodzinach zastępczych (usamodzielniający się wychowankowie i rodziny niezawodowe) oraz uzyskano środki na wynagrodzenie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

W roku sprawozdawczym z uwagi na brak kandydatów nie kwalifikowano osób kandydujących na rodziny zastępcze i nie organizowano szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

Zrealizowane zadania instytucjonalnej pieczy zastępczej:

1. Prowadzenie pracy socjalnej (zatrudniony 1 pracownik socjalny), psychologicznej (1 psycholog) i pedagogicznej (15 wychowawców) 31 dzieciom i ich rodzicom w miejscu zamieszkania.
2. Realizacja Indywidualnych Planów Pomocy Dziecku.
3. Zapewnienie dzieciom warunków sprzyjających do podtrzymywania osobistych kontaktów z rodziną biologiczną oraz rodzinami zaprzyjaźnionymi.
4. Zaspokojenie wychowankom niezbędnych potrzeb bytowych, emocjonalnych, społecznych i religijnych.
5. Zapewnienie dostępu do kształcenia dostosowanego do wieku i możliwości rozwojowych a także wyrównywanie deficytów rozwojowych i szkolnych.
6. Zapewnienie możliwości korzystania z wszelkich świadczeń zdrowotnych.
7. Przygotowanie wychowanków do dorosłego życia i wspieranie ich w okresie adaptacji do samodzielnego życia.

Zrealizowane zadania w ramach usamodzielnienia młodzieży opuszczającej rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą:

1. Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej dla wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej: na kontynuowanie nauki – skorzystało 21 wychowanków; z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystało 2 wychowanków, z pomocy na zagospodarowanie skorzystało 2 wychowanków.
2. Zapewnienie właściwego przebiegu procesu usamodzielnienia 22 wychowankom rodzinnej pieczy zastępczej poprzez realizowanie Indywidualnego Planu Usamodzielnienia (IPU).
3. Zapewnienie 2 wychowankom opuszczającym rodzinę zastępczą miejsc w mieszkaniu chronionym, jak również wspieranie ich w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy.
4. Zapewnienie środków na przyznanie pomocy pieniężnej dla wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej: przyznanie pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki – skorzystało 7 wychowanków; z pomocy pieniężnej na usamodzielnienie skorzystał 1 wychowanek; z pomocy na zagospodarowanie skorzystał 1 wychowanek.
5. Objęto procesem usamodzielnienia 8 wychowanków instytucjonalnej pieczy zastępczej realizując Indywidualny Plan Usamodzielnienia (IPU).
6. Rozwijanie samodzielności, udział w grupie usamodzielniających się wychowanków Domu Dziecka (8 dzieci) m.in. poprzez rodzinny model życia, naukę samodzielności w prowadzeniu gospodarstwa domowego i realizowanie zadań życiowych (zdobywanie wykształcenia, podejmowanie pracy).
7. Zapewnianie 2 wychowankom opuszczającym placówkę miejsc w mieszkaniu chronionym, wspieranie w uzyskaniu mieszkania z zasobów gminy.

Wskaźniki badane w procesie ewaluacji programu rozwoju pieczy zastępczej:

1. Liczba rodzin objęta opieką 2 koordynatorów: 55.
2. Liczba i problematyka przeprowadzonych szkoleń dla rodziców zastępczych: 1.
3. Liczba rodziców zastępczych uczestniczących w grupach wsparcia: 5.
4. Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej: uzależnienia, wyjazd za granicę, śmierć, przemoc, choroba, bezradność opiekuńczo-wychowawcza.
5. Liczba rodzin zastępczych: 72.
6. Liczba rodzin pomocowych: 1.
7. Liczba dzieci (sopockich i spoza Sopotu) umieszczonych narastająco:
 - w rodzinach zastępczych 103.
 - w placówce opiekuńczo- wychowawczej 31.
8. Odsetek dzieci sopockich przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej wśród wszystkich dzieci objętych pieczą zastępczą (narastająco): 76 %.
9. Liczba dzieci:
 - opuszczających rodziny zastępcze z powodu powrotu do rodziny biologicznej: 2,
 - opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze z powodu powrotu do rodziny biologicznej: 0.
10. Liczba usamodzielniających się wychowanków:
 - z rodzin zastępczych: 22 osoby (pomoc pieniężna, praca socjalna),
 - z placówek: 8 osób (pomoc pieniężna, praca socjalna).
11. Liczba osób pełnoletnich osób usamodzielnianych, które skorzystały z mieszkania chronionego:
4.

Budżet Programu w 2012 roku

L.p.	Struktura finansowania działań w ramach Programu	Plan w zł	Realizacja w zł	% realizacji (4:3)
1	2	3	4	5
1.	OGÓŁEM z tego:	4 488 482	4 191 775	93,4
2.	WSPIERANIE RODZINY z tego:	305 600	322 178	105,4
3.	Zatrudnienie asystenta rodziny	59 000	58 131	98,5
4.	Zatrudnienie opiekuna do pracy podwórkowej	0	19 249	---
5.	Zatrudnienie specjalistów do prowadzenia poradnictwa	62 600	59 298	94,7
6.	Szkolenie asystentów rodziny	1 600	0	0,0
7.	Szkolenie rodzin wspierających	400	0	0,0
8.	Powołanie rodzin wspierających	0	0	0,0
9.	Zapewnienie wypoczynku	7 000	10 500	150,0
10.	Zapewnienie opieki dzieciom w placówce wsparcia dziennego	175 000	175 000	100,0
11.	ROZWÓJ PIECZY ZASTĘPCZEJ z tego:	4 182 882	3 869 597	92,5
12.	Wynagrodzenia z pochodnymi dla rodzin zastępczych zawodowych	414 782	403 674	97,3
13.	Wynagrodzenie pomocy domowej i osoby do sprawowania opieki i wychowania	0	0	0,0
14.	Pokrycie kosztów utrzymania dzieci w rodzinie zastępczej	502 000	608 365	121,2
15.	Dofinansowanie do wypoczynku dla dzieci w wieku od 6 – 18 lat	31 200	38 496	123,4
16.	Jednorazowa pomoc z tytułu przyjęcia dzieci do rodziny zastępczej	17 500	23 567	134,7
17.	Pomoc losowa	4 000	1 812	45,3
18.	Pomoc dla usamodzielnianych wychowanków zgodnie z Indywidualnym Programem z tego: usamodzielnienia w rodzinach zastępczych usamodzielnienia w placówkach	184 200 132 600 51 600	155 747 115 890 39 857	84,6 87,4 77,3
19.	Środki na utrzymanie lokalu mieszkalnego	8 000	16 641	208,0
20.	Przeprowadzenie remontu	6 000	30 001	500,0
21.	Szkolenia i specjalistyczne poradnictwo dla rodzin zastępczych	4 000	1 956	48,9
22.	Koszty pośrednie związane z obsługą administracyjno – biurową rodzin zastępczych (w tym: wynagrodzenia z pochodnymi pracowników, media, materiały i wyposażenie)	447 000	442 700	99,0
23.	Dotacje na utrzymanie dzieci z terenu Sopotu umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów	15 200	0	0,0
24.	Dotacje na utrzymanie dzieci z terenu Sopotu umieszczone w rodzinach zastępczych w innych powiatach	560 000	232 746	41,6
25.	Utrzymanie publicznej placówki opiekuńczo – wychowawczej	1 935 000	1 859 892	96,1
26.	Dotacja celowa na zadanie zlecone Fundacja „Rodzina Nadziei”	54 000	54 000	100,0

ZESTAWIENIE POTRZEB

W ZAKRESIE WSPIERANIA RODZINY

1. Utworzenie rodziny wspierającej.
2. Dalsze funkcjonowanie placówki wsparcia dziennego.
3. Rozwój pracy podwórkowej.
4. Szkolenia asystentów rodziny.

W ZAKRESIE PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Świadczenia fakultatywne wspierające funkcjonowanie rodzin zastępczych.
2. Zapewnienie wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych na dotychczasowym poziomie.
3. Utworzenie nowej rodziny zastępczej zawodowej.
4. Pozyskanie kandydatów na rodziny pomocowe i zapewnienie środków na ich funkcjonowanie.
5. Zakup miejsc w placówkach dla dzieci o szczególnych potrzebach na terenie innego powiatu.
6. Zorganizowanie obchodów rodzicielstwa zastępczego.
7. Prowadzenie szkoleń rodzin zastępczych.